

گزارش کنفرانس نفت و پول در سال ۲۰۰۱ میلادی

بیست و دومین کنفرانس سالیانه نفت و پول (Money & Oil) در روزهای ۲۹ و ۳۰ اکتبر سال جاری در هتل اینترکننتینتال لندن برگزار گردید. این کنفرانس که با وجود حادثه ۱۱ سپتامبر با استقبال خوبی مواجه شده بود تحت شعار محوری روابط جدید در صنایع نفت و گاز جهان کار خود را آغاز کرد.

در نخستین نشست مطالب تحت عنوان تغییرات استراتژیک ارائه شد:

آقای Pierre Jungels مدیر اجرایی شرکت Interprise به بیان تغییرات استراتژیک پرداخت و در این رابطه ایشان به تغییرات استراتژیک در ایران تأکید داشتند. وی معتقد بود جمعیت انبوه جوان در ایران از یک سو و تقلیل سن رأی‌دهندگان به ۱۵ سال از سوی دیگر باعث افزایش فشار جهت دموکراسی در ایران شده است. وی چشم‌انداز قیمت‌های نفت را در سطح ۱۸-۱۵ دلار در بشکه پیش‌بینی کرد و معتقد بود دیگر نمی‌توان قیمت ۲۰ دلار را در محاسبات

خود وارد کرد.

دومین سخنران این گروه آقای Fedorov Boris مدیر (غیراجرایی) شرکت گازپروم روسیه بود که بطور کلی از سیاست‌های پوتین رییس جمهور این کشور تمجید کرد. وی معتقد بود رییس جمهور جدید در سیاست‌های یلتسین رییس جمهور پیشین انقلاب کرده است. پوتین هیچگاه مریض نمی‌شود و گرفتار روزمرگی نیست. وی خاطرنشان کرد که در زمان یلتسین شعارها با عمل متفاوت بود اما در شرایط کنونی با مدیریت خوب پوتین، روسیه حرکتی آرام و رو به رشد را آغاز کرده و با وجود تداوم وابستگی به نفت تغییرات بسیاری صورت گرفته است که ممکن است این تغییرات برای مردم جهان غیرقابل تصور باشد.

وی در مقایسه شرایط غرب و روسیه اظهار داشت در شرایطی که غرب در وضعیت بحرانی است، روسیه شرایط رو به رشد را تجربه می‌کند. البته حادثه ۱۱ سپتامبر از این نظر مهم بود که

مردم فهمیدند که آمریکا، روسیه و غرب می‌توانند در موضوعی با یکدیگر متحد شده و مشکلات کلی را حل نمایند. وی در مورد عضویت روسیه در WTO (سازمان تجارت جهانی) گفت پیش از ۱۱ سپتامبر عده‌ای معتقد بودند روسیه اقتصاد مناسبی ندارد اما در شرایط کنونی نزدیکی‌ها مفید واقع شده است.

وی در مورد شرکت گاز پروم اظهار داشت این شرکت با مشکلات زیادی مواجه است (بویژه در مسائل سرمایه‌گذاری، مالی و تغییر ساختار) البته در شرایط کنونی همه در اقصی نقاط جهان می‌خواهند در گاز وارد شوند (این موضوع رقابت را فشرده می‌کند). قابل توجه اینکه سخنرانی مدیر غیراجرایی گاز پروم که با انگلیسی بسیار روان و بدون استفاده از متن نوشته شده صورت گرفت مورد استقبال گسترده‌ای واقع شد.

موضوع بعدی که متعاقباً مورد بحث قرار گرفت مسأله روابط جدید در بخش بالادستی

سرمایه‌گذاری‌ها در خزر وابسته به قیمت‌های نفت است. در این منطقه روش مشارکت در تولید کارایی دارد

ژئوشناسان و مطالعات زمینشناسی
رتال جامع علوم انسانی

در منطقه خزر سه مخزن بزرگ در قزاقستان و آذربایجان نقش تعیین‌کننده‌ای در مسایل خزر خواهند داشت. در جنوب دریاچه خزر که در زمره آب‌های عمیق محسوب می‌شود ریسک اکتشاف زیاد و شانس آن کم است. البته هزینه تولید ۱۵ دلار در بشکته است که با تکنولوژی‌های جدید ممکن است تا ۱۰ دلار در بشکته کاهش یابد.

آقای Adams در مورد ایران اظهار داشت ایران خط لوله‌ای به ظرفیت ۴۰۰۰۰۰ بشکته در روز را آماده پذیرش نفت خزر می‌کند، اما نکته مهم آن است که ایران یک بازار برای نفت خزر محسوب می‌شود نه مسیر ترانزیت.

وی در مورد سرمایه‌گذاری‌ها در خزر معتقد بود که این سرمایه‌گذاری‌ها بطور محسوسی وابسته به قیمت‌های نفت است. همچنین در این منطقه فقط روش مشارکت در تولید کارایی دارد. آقای Adams نزدیکی روسیه به آمریکا را سرفصل تحولات نوینی ارزیابی کرد که ممکن است شرایط و فضای منطقه را تغییر دهد. البته بحث استفاده از نفت خزر برای اروپا مطرح است که از نظر استراتژیک اهمیت دارد اما ریسک آن زیاد است. وی در مورد ادامه تحریم‌ها معتقد بود که در کنگره آمریکا فشار قوی بر ادامه تحریم‌ها وجود دارد و مذاکرات سیاسی ایران و آمریکا نیز بسیار طولانی خواهد بود.

موضوع بعدی که در ادامه کار کنفرانس مورد بحث قرار گرفت، موضوع روابط جدید در بخش پایین دستی صنعت جهانی نفت بود.

اولین سخنران آقای Marcel Van Poecke مدیر اجرایی شرکت بین‌المللی پتروپلاس بود. وی در ابتدا فعالیت‌های شرکت خود در بخش پایین دستی آمریکا را توضیح داد و سپس به بیان مزایای شرکت‌های مستقل پالایشگر در مقایسه با شرکت‌های معظم Majors پرداخت. وی معتقد بود سود شرکت‌های مستقل در بخش تصفیه بیشتر از Majors است زیرا:

- ۱- شرکت‌های مستقل کم هزینه‌ترند (هزینه سرانه آنها پایین است).
- ۲- انعطاف‌پذیری شرکت‌های مستقل به مراتب بیشتر از شرکت‌های معظم است.
- ۳- سرمایه در گردش شرکت‌های مستقل پایین‌تر است.

۴- با توجه به اینکه شرکت‌های مستقل راحت‌تر معامله می‌کنند از اینرو دسترسی آنها به بازارهای مختلف بیشتر است. وی در نهایت پیشنهاد نمود که اگر شرکت دیگری نفت شما را

صنعت نفت جهان بود که اولین سخنران این موضوع آقای Luc Jean Vermeulen معاون اجرایی و رییس اکتشاف و تولید شرکت TotalFinaElf بود. وی در کوتاه مدت مشکل اساسی را کاستی تقاضا در سال‌های ۲۰۰۱ و ۲۰۰۲ عنوان نمود زیرا در این دو سال حداقل تقاضای جهانی نفت به میزان ۲ میلیون بشکته در روز افت داشته و ظرفیت‌های مازاد افزایش خواهد یافت و سؤال اصلی این است که آیا اوپک از ظرفیت مازاد خود استفاده خواهد کرد؟ اما در بلند مدت تقاضای جهانی ۴۰-۳۰ میلیون بشکته در روز بالا خواهد رفت که توزیع جغرافیایی آن مهم است. از طرف دیگر طرح‌های عظیمی در جهان نظیر طرح‌های گاز قطر و پارس جنوبی ایران و طرح‌های آب‌های عمیق در آفریقای غربی وجود دارد که برای تحقق آنها قیمت‌های نفت نایستی در سطح کمتر از ۱۵-۱۰ دلار در بشکته قرار گیرند.

سخنران بعدی آقای Matthew Simmons رییس شرکت بین‌المللی Simmons بود که به موضوع روند افزایش تولید غیر اوپک پرداخت که بر این اساس تولید غیر اوپک از ۴۰/۲ میلیون بشکته در سال ۱۹۹۰ به ۴۴/۲ میلیون بشکته در روز در سال ۲۰۰ رسیده است (۴ میلیون بشکته در روز افزایش). در ریح سوم سال ۲۰۰۱ نیز تولید غیر اوپک به ۴۴/۹ میلیون بشکته در روز افزایش یافته است. البته روند نزولی تولید انگلیس به سرعت آغاز گشته اما روند نزولی تولید نروژ در سال‌های ۲۰۰۲ و ۲۰۰۳ شروع خواهد شد.

برخی از حوزه‌های نفتی به نیمه عمر خود رسیده‌اند و از این پس تولید آنها روند نزولی خواهد داشت.

وی در مورد مخازن بزرگ نفت اظهار داشت که ۱۰ مخزن بزرگ نفت جهان در سال ۱۹۷۱ به میزان ۱۰/۵۱ میلیون بشکته در روز تولید داشتند در حالی که این رقم در سال‌های اخیر ۱۰/۲۳۱ بوده است. این مخازن ۶۱ ساله‌اند و سؤال اصلی این است که آیا مخازن بزرگ نفتی به دوره افت تولید خود نزدیک شده‌اند؟ و آیا نرخ کاهش تولید برای اوپک و غیر اوپک در آینده چقدر خواهد بود؟ البته تکنولوژی‌های جدید، اکتشاف مخازن کوچکتر را ممکن ساخته است.

آخرین سخنران این موضوع آقای Terry Adams محقق موسسه انرژی کمبریج بود که پیرامون مسایل دریای خزر نظرات خود را به شرح زیر ابراز داشت:

ارزان‌تر تصفیه می‌کند حتماً وظیفه تصفیه را به عهده آن شرکت واگذار نمایید.

سخنران بعدی در این بخش آقای Rick Hamm رییس بازاریابی و پالایش شرکت کونوکو (بخش اروپا) بود. وی بر تغییرات فرهنگی در بخش پایین دستی تاکید داشت. آقای Hamm پیش‌بینی نمود با وجود کاهش هزینه‌های عملیاتی مجدداً این هزینه‌ها در آینده افزایش خواهند یافت.

وی توصیه می‌کرد که یک بخش را سوبسیده و بخش‌های دیگر را آزاد نکنید بلکه با همه بخش‌ها برخوردی یکسان داشته باشید.

در بعد از ظهر اولین روز کنفرانس موضوع تغییر چشم‌انداز بازار جهانی نفت مورد بحث قرار گرفت.

اولین سخنران این بخش آقای David Knapp سردبیر ارشد بخش بررسی‌های جهانی بازار نفت گروه Energy Intelligence Group بود که مهمترین موضوع بازار نفت را چگونگی عملکرد محدوده قیمتی اوپک ارزیابی کرد. وی معتقد بود مسایلی چون عرضه و تقاضا و اقتصاد جهان، بویژه اقتصاد آمریکا در مراحل بعدی از نظر درجه اهمیت قرار دارند. وی میزان ظرفیت تولید مازاد کنونی اوپک را ۶-۵ میلیون بشکه در روز و همچنین میزان اضافه عرضه موجود در بازار را ۸۰۰ هزار بشکه در روز ارزیابی کرد.

آقای Knapp افت تولید مخازن جدید نفتی را ۱۰-۵ درصد بیشتر از مخازن قدیمی اعلام کرد. از اینرو وی معتقد بود افت تولید انگلیس در

دریای شمال کماکان ادامه یافته و این کشور بزودی ۲۷۷ هزار بشکه در روز دیگر از توان تولیدی خود را نیز از دست خواهد داد. تولید آمریکا تا سال ۲۰۰۵ با کاهش میزان ۱۴۰ هزار بشکه در روز مواجه خواهد شد اما تولید کانادا و تولید نفت از شن‌های آغشته به نفت ۱۷۵ هزار بشکه در روز افزایش خواهد یافت. روسیه در سال جاری و سال آینده ۸۰۰ هزار بشکه در روز افزایش تولید خواهد داشت اما نگاه شرکت‌های روسی به بیرون از کشور دوخته شده است. روسیه از درآمدهای سال‌های ۲۰۰ و ۱۹۹۹ استفاده کرده و با عقد قراردادهای PSA (مشارکت در تولید) جذابیت لازم را برای شرکت‌های خارجی بوجود آورده است. تولید قزاقستان تا سال ۲۰۰۵ به یک میلیون بشکه در روز خواهد رسید. از جمهوری‌های دیگر شوروی سابق تولید قابل توجهی انتظار نمی‌رود، از تولیدکنندگان غیر اوپک آسیا نیز کاهش تولید هند و چین چشمگیرتر از دیگران خواهد بود. در میان تولیدکنندگان اوپک، ایران و نیجریه تمایل به افزایش ظرفیت تولید داشته و همچنین کشورهای عربستان، کویت و امارات هم در صدد افزایش تولید خود هستند.

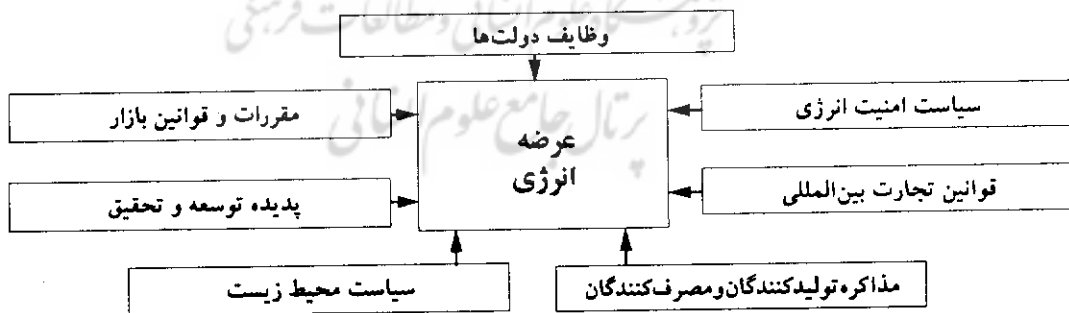
سهام اوپک در کسب سهم بازار در پنج سال اخیر بیشتر از غیر اوپک بوده زیرا از ۴ میلیون بشکه افزایش تقاضا تنها ۱/۵ میلیون بشکه آن نصیب غیر اوپک شده است. تولید غیر اوپک در سال‌های ۲۰۰۰-۲۰۰۱ و ۲۰۰۵ به ترتیب ۴۶/۵۴-۴۵/۷۷ و ۴۷/۳۰ میلیون بشکه در روز

برآورد می‌شود. در حالی که تولید اوپک در برهه‌های یاد شده ۳۰/۷۱-۲۹/۹۹ و ۳۳/۱۹ میلیون بشکه در روز برآورد شده است. در نکته قابل توجه اینکه بازار نفت قبل از ۱۱ سپتامبر نیز با مشکل مواجه بود و بطور کلی اقتصاد ضعیف، اضافه تولید اوپک و عرضه غیر اوپک قیمت‌ها را تحت فشار قرار می‌دهد.

سخنران بعدی آقای William Ramsay C. معاون اجرایی مدیر آژانس بین‌المللی انرژی بود. وی معتقد بود بیشتر افزایش تقاضا در سال‌های آتی، از ناحیه کشورهای غیر عضو OECD خواهد بود در حالی که عرضه عمده نفت از جانب خاورمیانه و کشورهای گروه FSU تأمین خواهد شد. همچنین نفت غیر متعارف نیز نقش بیشتری در آینده خواهد داشت.

وی سرمایه‌گذاری و هزینه‌ها را به عواملی همچون منبع عرضه، تکنولوژی بالادستی و سیاست دولت‌ها و توسعه صنایع مربوط دانست.

آقای Ramsay معتقد بود در سناریوی مرجع درآمد اوپک در سال‌های ۲۰۱۰ و ۲۰۲۰ بیشترین مقدار خواهد بود. البته قیمت‌های بالای نفت تقاضا را کاهش و عرضه غیر اوپک را افزایش خواهد داد. اعلام کرد که آژانس بین‌المللی انرژی (IEA) هم اکنون فرض افزایش تقاضا برای آینده را ۵ درصد، کاهش داده است. بطور کلی وی معتقد بود عرضه انرژی در آینده به عوامل زیر بستگی خواهد داشت.

در آمریکا هزینه سالیانه سوخت و استهلاک خودرو حدود ۲۰۰۰ دلار است در حالی که این هزینه برای خودروهای Fuel Cells و Hybrid بین ۵۰۰۰ تا ۱۵۰۰۰ دلار است. از اینرو سیاست دولت‌ها باید در جهتی باشد که مالیات سنگین از خودروهای بنزینی اخذ شود و در مقابل علاوه بر سیاست‌های تشویقی باید خودروهای تمیز از مالیات معاف باشند.

سخنران بعدی آقای Franssen مدیر شرکت

و دولت‌ها بسیار تعیین‌کننده است زیرا این موضوع بسیار مهم است که در چه قیمتی و با چه هزینه‌ای مصرف‌کننده حاضر است خودروهای تمیز غیرآلاینده نظیر Hybrids یا Fuel Cells را جایگزین خودروهای بنزینی یا گازوئیلی نماید و البته نقش دولت‌ها و برنامه‌های تشویقی آنها نیز بسیار موثر خواهد بود از این رو سهم خودروهای غیرآلاینده در سال‌های ۲۰۱۰ و ۲۰۲۰ بسیار با اهمیت خواهد بود.

اما سیاست دولت‌ها تأثیر بیشتری نسبت به پدیده‌های دیگر داشته به گونه‌ای که در واقع سیاست دولت‌ها است که به عرضه انرژی شکل و جهت می‌دهد.

سخنران بعدی این بخش آقای Mohatarem Mustafa اقتصاددان ارشد شرکت جنران موتورز بود که سؤال اصلی را چگونگی رسیدن خودروهای تمیز به تولید انبوه عنوان کرد و توضیح داد که در این میان نقش مصرف‌کنندگان

شرکت‌های مستقل کوچک

در بخش پایین دستی

به دلایل

هزینه و سرمایه در گردش کمتر،

انعطاف پذیری بیشتر

و سهولت در معامله،

سود بیشتری

از شرکت‌های معظم نفتی

به دست می‌آورند

استراتژیک خواهند کرد. در گذشته پنج کمپانی بزرگ ۴۰ درصد ظرفیت تولید را کنترل می‌کردند که این سهم اخیراً به ۵۰ درصد افزایش یافته است. وی در مورد تقاضای آمریکا معتقد بود که تقاضای این کشور مطمئناً کاهش خواهد یافت حتی اگر ۱۱ سپتامبر هم نبود کاهش تقاضای آمریکا حتمی بود.

صنعت پایین دستی بتدریج از حجم فرآورده‌های کم ارزش کاسته و فرآورده‌های مرغوب‌تری را تحویل خواهد داد که این را می‌توان رشد این صنعت قلمداد کرد. به هر حال سرمایه‌گذاری در پالایش در قیمت ۲۵ دلاریه سختی صورت خواهد گرفت اما در همین سطح قیمت سرمایه‌گذاری در نفت مرسوم و غیر مرسوم نظیر شن و ماسه‌های آغشته به نفت به خوبی صورت می‌گیرد.

سخنران بعدی آقای Rene Dahan مدیر اجرایی شرکت اکسان موبیل بود که پیرامون سیاست‌های محیط زیست این شرکت توضیحاتی را ارائه داد. وی معتقد بود که وظیفه شرکت‌ها، تولید سود است اما این که بتوان سودآوری و ملاحظات زیست محیطی را با یکدیگر در یک جا جمع کرد این کار بسیار مشکل و پیچیده است اما با وجود آن شرکت اکسان موبیل ملاحظات محیط زیست را بطور جدی مورد توجه قرار داده است به گونه‌ای که در چهار سال اخیر این شرکت ۵۰ درصد ضایعات را کاهش داده و حوادث این شرکت ۷۰ درصد کمتر شده است (نسبت به سال ۱۹۹۵).

این شرکت در صدد آن است که ۵۰ درصد دیگر کارایی انرژی را بالا ببرد. در واقع تاکنون ۶ میلیون تن در سال انتشار آلاینده CO₂ را کاهش داده‌ایم. وی تصریح کرد ما عادت کرده‌ایم نسبت به قابلیت‌های خود در مورد تکنولوژی خوشبین باشیم اما این موضوع که سیاست‌های محیط زیست دولت را شرکت اکسان - موبیل تعیین می‌کند صحت ندارد البته به این نکته هم باید اشاره کرد که پروتکل کیوتو مورد رضایت گروه‌های مختلف ذیربط از جمله بخش‌های مختلف آمریکا نبود البته با وجود آنکه هنوز دلایل علمی کافی برای اثبات نقش آلاینده‌ها در تحولات جو وجود ندارد اما سطح آلاینده‌ها را کاهش داده‌ایم و در آینده نیز این کار را ادامه خواهیم داد. البته مذاکرات باید ادامه یابد تا درک‌ها نسبت به محیط زیست بهبود یابد.

تنها راه بهبود محیط زیست تکنولوژی است و پس. البته باید در این مسیر مشارکت همگانی وجود داشته باشد (میان کشورهای صنعتی به

مطالعاتی Petroleum Ltd Economics بود. وی معتقد بود اجلاس‌های اوپک در سال گذشته در شرایطی تشکیل می‌شدند که ظرفیت مازاد تقریباً وجود نداشت. اما هم اکنون ۵ میلیون بشکه در روز ظرفیت مازاد وجود دارد. علاوه بر آن حادثه ۱۱ سپتامبر باعث کاهش رشد اقتصادی و تقاضای جهانی نفت شده است در حالی که عرضه غیر اوپک نیز به سرعت در حال افزایش است. آقای فرانسس رشد تولید غیر اوپک را در سال جاری ۶۴۰ هزار بشکه و در سال آینده یک میلیون بشکه در روز پیش‌بینی کرد در حالی که رشد تقاضا در سال آینده صفر است. علاوه بر آن اوپک در سپتامبر حدود ۱/۲۲۰ میلیون بشکه در روز تخلف داشت. البته سطح ذخیره‌سازی‌ها نیز بالاتر از سال قبل است. برخی از صاحب‌نظرها معتقدند عراق که تا حدودی نقش متعادل‌کننده را در بازار داشته ممکن است مجدداً این نقش را ایفا کند. آقای فرانسس در مورد همکاری مکزیک با اوپک اظهار داشت این کشور پس از حادثه ۱۱ سپتامبر ترجیح می‌دهد موقعیت خود را در پیمان نفتا تقویت کند.

اولین موضوع مورد بحث در روز دوم کنفرانس مسأله همکاری‌های استراتژیک و بازگشت سرمایه و سود سهامداران در جهان نامطمئن کنونی بود.

آقای Traynor مدیر تحقیقات نفت و گاز بانک Deutsche یکی از سخنرانان این بخش بود. وی معتقد بود با وجود آنکه قیمت نفت در سال‌های اخیر حدود ۲۰ دلار در بشکه بود اما فعالیت شرکت‌های نفتی رضایت بخش نبود از این رو تعداد افراد شاغل در کمپانی‌های بزرگ حدود ۳۰ درصد کاهش یافته و احتمالاً تولید شرکت‌ها از سال ۲۰۰۲ تا سال‌های ۲۰۰۵ روند کاهش خواهد داشت. در سرمایه‌گذاری‌های ۱۰ سال آینده سهم اوپک یک سوم و بقیه سهم منطقه خزر و آب‌های عمیق خواهد بود. از اینرو موقعیت‌های خوبی برای گاز، نفت اوپک و آب‌های عمیق وجود خواهد داشت. وی معتقد بود در محاسبات سرمایه‌گذاری قیمت نفت را می‌توان در سطح ۱۶ تا ۲۰ دلار در بشکه محاسبه نمود. در بخش گاز روند بازگشت سرمایه و سود LNG ضعیف خواهد بود اما بتدریج این روند بهبود خواهد یافت.

وی در مورد بخش پایین دستی پیش‌بینی کرد که نسبت به ۲۰ سال گذشته تغییر خاصی رخ ندهد بلکه بازارها خیلی شفاف می‌شوند و کمپانی‌های بزرگ عمدتاً سرمایه‌گذاری‌های

نفت، فرصت‌ها و تهدیدها بود. که اولین سخنران این موضوع آقای James Mulva رییس هیئت مدیره شرکت نفت فیلیپس بود.

وی از رشد جمعیت و رشد اقتصادی به عنوان دو عامل موثر در رشد تقاضای نفت و گاز نام برد. موضوع مهم دیگری که آقای Mulva به آن اشاره کرد مساله تکنولوژی بود که تولید نفت را از عمق ۱۰۰۰۰ متری امکان‌پذیر ساخته است و نیز بهره‌برداری از نفت بسیار سنگین در ونزوئلا و چین را امکان‌پذیر می‌کند. با پیشرفت تکنولوژی مقدار سولفور بنزین و گازوئیل به مقادیر ناچیزی تنزل خواهد کرد و در نتیجه شرکت‌های نفتی سعی خواهند کرد تا حد ممکن فرآورده‌های تمیزتری به مصرف‌کنندگان تحویل دهند.

سخنران بعدی آقای Sam Iaidlaw مدیر پیشین شرکت آمراداهس بود. وی در ابتدا خواستار مشخص شدن منظور اصلی از کلمه رشد شد (رشد تولید، یا رشد در سودآوری، یا رشد سرمایه در گردش، یا رشد مخازن نفتی و یا رشد در اندوخته سهام‌داران) وی معتقد بود رشد در تولید الزاماً باعث سودآوری نشده و سهامداران را راضی نخواهد کرد بلکه کل سیستم باید رشد کند. در عین حال وی از عامل جایگزینی مخازن مصرف شده به عنوان عامل کلیدی نام برد.

وی قضاوت به استناد عملکرد کوتاه مدت را کافی ندانسته بلکه عملکرد در مدت طولانی‌تر را برای قضاوت مناسب دانست. به عنوان مثال در مورد تولید نفت از آب‌های عمیق باید مدت ده ساله مبنای قضاوت باشد. در مجموع با وجود نگرانی‌ها و عوامل مختلف و عدم اطمینان‌های سیاسی و اقتصادی وی چشم‌انداز را برای شرکت‌های متوسط خوب ارزیابی کرد.

آخرین سخنران این موضوع آقای Mark Stuart Moody از مدیران سابق شرکت شل بود. وی معتقد بود با وجود آنکه اوضاع کوتاه مدت مناسب نیست اما باید به رشد دراز مدت امیدوار بود.

وی بر کاهش هزینه تکنولوژی تأکید داشت و هزینه نیروی انسانی را (با وجود اهمیت زیاد آن) بسیار کم اعلام کرد. مدیر سابق شرکت شل هدف از ادغام شرکت‌های نفتی را کاهش هزینه در بخش پایین دستی و دستیابی به فرصت‌های بهتر در بالادستی (بوئیه در خلیج فارس) اعلام کرد. وی عملکرد صنعت نفت در دفاع محیط زیست را خوب ارزیابی کرد و اظهار داشت با وجود مسایلی که در صد ساله اخیر به وقوع پیوسته در کوتاه مدت و میان مدت هیچ منبع انرژی غیر از انرژی‌های فسیلی قابل قبول نخواهد بود. ■

ساختمان تجارت جهانی اشاره کرد (نظیر قطع آب و برق و) اما بر این نکته تأکید داشت که به دلیل اصرار دولت در راه‌اندازی بازار بورس نایمکس این بورس جمعه همان هفته بعد از سه روز از حادثه یادشده در محل دیگری فعالیت خود را آغاز کرد البته مشتری‌ها نیز اصرار داشتند بازار بورس هر چه زودتر فعالیت خود را آغاز کند زیرا به دلیل مشخص نبودن قیمت‌ها هیچگونه شاخصی در بازار وجود نداشت.

وی در مورد آمار و اطلاعات گذشته بازار بورس خاطرنشان کرد بانک اطلاعاتی بازار بورس به دلیل اینکه در خارج از نیویورک نگهداری می‌شد بلافاصله در محل جدید مورد استفاده قرار گرفت.

سخنران بعدی آقای Chris Evans رییس شرکت بین‌المللی گاز شل معتقد بود که هند و چین بازارهای بزرگی خواهند بود، البته بازار آمریکا عظیم است، کشورهای تایوان و کره نیز بازارهای خوبی می‌باشند. اما ۷۰ درصد تقاضا در آسیای جنوب شرقی است. نوسانات اخیر قیمت مسأله مهمی است زیرا از یک سود قیمت گاز در آمریکا به ۱۰ دلار ترقی کرد اما مجدداً به ۳ دلار کاهش یافته است. وی اظهار داشت که تشکیل گروه کشورهای صادرکننده گاز موضوع جالبی است که هم اکنون شکل‌گیری آن آغاز شده و احتمالاً به عرضه مطمئن گاز کمک خواهد کرد. وی موضوعات مهمی که صنعت گاز با آن مواجه خواهد بود را کاهش هزینه‌ها و قیمت‌گذاری اعلام کرد.

آخرین موضوع که در این کنفرانس مورد بحث قرار گرفت مسأله عوامل کلیدی صنعت

انضمام کشورهای در حال توسعه و چین و هند). موضوع بعدی که مورد بحث قرار گرفت فرصت‌های جدید و تنگناها برای گاز بود.

اولین سخنران این بخش آقای Paul Massara مدیر گروه انرژی Centrica بود. وی معتقد بود که ارتباط گاز و نفت روز به روز مهم‌تر می‌شود هر چند که در سال‌های ۱۹۹۹ و ۲۰۰۰ ارتباط قیمت نفت و گاز عکس یکدیگر عمل نمودند. بازار گاز به سرعت در حال گسترش است و بطور کلی سهم گاز در تولید برق اروپا در حال افزایش است. البته گاز ارزان انگلیس در بلند مدت دوامی نخواهد داشت. امنیت عرضه گاز بهبود یافته اما بازار گاز پیچیده‌تر شده است بگونه‌ای که قیمت‌گذاری آن تنها به قیمت‌های نفت کوره سنگین، زغال سنگ و نفت و نظایر آن ارتباط نداشته بلکه عوامل متعددی در آن تعیین‌کننده می‌باشند، تجارت الکترونیکی نیز رفته رفته تعیین‌کننده‌تر خواهد شد.

سخنران بعدی آقای James Jensen یکی از مشاورین اقتصاد انرژی بود که وضعیت اخیر بازار گاز در آمریکا را مورد تجزیه و تحلیل قرار داد. وی به نوسانات شدید قیمت در زمستان گذشته اشاره کرد و آن را ناشی از پایین بودن سطح ذخیره‌سازی‌ها دانست اما خاطرنشان کرد سطح ذخیره‌سازی‌های گاز هم اکنون بهبود یافته است البته مصرف گاز آمریکا در سال گذشته به بالاترین سطح خود رسید در حالی که قیمت‌ها هم بسیار بالا بود. سخنران بعدی آقای Collins Rober رییس بازار بورس نیویورک بود که به تشریح حادثه ۱۱ سپتامبر پرداخت. وی به غیرعادی شدن شرایط پس از حمله هواپیماها به